

Europos Sąjungos
Taryba

Briuselis, 2023 m. gegužės 10 d.
(OR. en)

9254/23

Tarpinstitucinė byla:
2023/0139 (NLE)

ENV 484
MAR 74

PASIŪLYMAS

nuo:	Europos Komisijos generalinės sekretorės, kurios vardu pasirašo direktorė Martine DEPREZ
gavimo data:	2023 m. gegužės 10 d.
kam:	Europos Sąjungos Tarybos generalinei sekretorei Thérèse BLANCHET
Komisijos dok. Nr.:	COM(2023) 236 final
Dalykas:	Pasiūlymas dėl TARYBOS SPRENDIMO dėl pozicijos, kurios Europos Sąjungos vardu turi būti laikomasi pagal Konvenciją dėl šiaurės rytų Atlanto jūros aplinkos apsaugos, dėl sprendimo dėl Šiaurės Atlanto srovės ir Jevlanovo jūrkalnio saugomos jūrų teritorijos (NACES SJT) ribų nustatymo ir rekomendacijos dėl NACES SJT valdymo pakeitimų

Delegacijoms pridedamas dokumentas COM(2023) 236 final.

Pridedama: COM(2023) 236 final

EUROPOS
KOMISIJA

Briuselis, 2023 05 10
COM(2023) 236 final

2023/0139 (NLE)

Pasiūlymas

TARYBOS SPRENDIMAS

**dėl pozicijos, kurios Europos Sąjungos vardu turi būti laikomasi pagal Konvenciją dėl
šiaurės rytų Atlanto jūros aplinkos apsaugos, dėl sprendimo dėl Šiaurės Atlanto srovės
ir Jevlanovo jūrkalnio saugomos jūrų teritorijos (NACES SJT) ribų nustatymo ir
rekomendacijos dėl NACES SJT valdymo pakeitimų**

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

1. PASIŪLYMO DALYKAS

Šis pasiūlymas teikiamas dėl sprendimo, kuriuo nustatoma pozicija, kurios Sąjungos vardu turi būti laikomasi Šiaurės rytų Atlanto jūrų aplinkos apsaugos komisijoje, dėl numatomo sprendimo, kuriuo iš dalies keičiamas Sprendimas 2021/01 dėl Šiaurės Atlanto srovės ir Jevlanovo jūrkalnio saugomos jūrų teritorijos (toliau – NACES SJT) nustatymo išplečiant jos išsaugojimo mastą, ir rekomendacijos, kuria iš dalies keičiama Rekomendacija 2021/01 dėl NACES SJT valdymo pagal Konvenciją dėl šiaurės rytų Atlanto jūros aplinkos apsaugos (toliau – OSPAR konvencija), priėmimo.

2. PASIŪLYMO APLINKYBĖS

2.1. OSPAR konvencija

OSPAR konvencijos tikslas – apsaugoti šiaurės rytų Atlanto jūros baseiną nuo neigiamo žmogaus veiklos poveikio siekiant saugoti žmonių sveikatą, išsaugoti jūrų ekosistemas ir, jei įmanoma, atkurti neigiamai paveiktas jūrų teritorijas. Konvenciją pasirašė 16 susitariančiųjų šalių: Airija, Belgija, Danija, ES¹, Islandija, Ispanija, Jungtinė Karalystė, Liuksemburgas, Nyderlandai, Norvegija, Portugalija, Prancūzija, Suomija, Švedija, Šveicarija ir Vokietija. Konvencija buvo pateikta pasirašyti 1992 m. rugsėjo 22 d. Paryžiuje vykusiame Oslo ir Paryžiaus komisijų ministrų susitikime ir įsigaliojo 1998 m. kovo 25 d.

2.2. OSPAR komisija

Pagal Konvencijos 10 straipsnį įsteigtą OSPAR komisiją sudaro visų susitariančiųjų šalių atstovai; ji renkasi reguliariai arba, jei to reikia dėl ypatingų aplinkybių, bet kuriuo metu. Jos pareigos yra, be kita ko, prižiūrėti Konvencijos įgyvendinimą ir vertinti jūros baseino būklę, priimtų priemonių veiksmingumą, prioritetus ir papildomų ar kitokių priemonių poreikį.

Pagal Konvencijos 20 straipsnį kiekviena susitariančioji šalis komisijoje turi vieną balsą. ES gali turėti tiek balsų, kiek jos valstybių narių yra Konvencijos susitariančiosios šalys. ES nesinaudoja savo balsavimo teise, jei ta teise naudojasi jos valstybės narės, ir atvirkščiai.

Pagal Konvencijos 15 straipsnio 3 dalį komisija Konvencijos pakeitimus priima vienbalsiai pritarus susitariančiosioms šalims.

2.3. Numatomi OSPAR komisijos aktai

2021 m. spalio 1 d. 24-ojo metinio susitikimo ministrų posėdyje OSPAR komisija priėmė OSPAR sprendimą 2021/01 dėl Šiaurės Atlanto srovės ir Jevlanovo jūrkalnio saugomos jūrų teritorijos (SJT) nustatymo ir Rekomendaciją 2021/01 dėl tos teritorijos valdymo. Tuo pat metu buvo nuspręsta, kad SJT išsaugojimo mastą ateityje reikės peržiūrėti, siekiant jį išplėsti. Remiantis 2022 m. OSPAR pradėtu peržiūros procesu, dabar siūloma SJT išsaugojimo mastą išplėsti siekiant sustiprinti jos apsaugą įtraukiant papildomų rūšių ir buveinių, taip pat jūros dugną, vandenyno dugną ir jų podugnį.

OSPAR baigiamas rengti sprendimas, kuriuo iš dalies keičiamas Sprendimas 2021/01 (toliau – numatomas sprendimas), ir rekomendacija, kuria iš dalies keičiama Rekomendacija 2021/01 (toliau – numatoma rekomendacija) (toliau kartu – numatomi aktai).

¹ 1997 m. spalio 7 d. Tarybos sprendimas 98/249/EB dėl Konvencijos dėl šiaurės rytų Atlanto jūros aplinkos apsaugos sudarymo (OL L 104, 1998 4 3, p. 1).

Vienintelis numatomais aktais įvedamas esminis pakeitimas – išplečiamas SJT išsaugojimo mastas ir tikslai, kad apimtų ne tik jūrų paukščių ir virš jūros dugno esančių vandenų ekosistemų (jau įtrauktų į galiojančius OSPAR sprendimą ir rekomendaciją) apsaugą. Šiuo išplėtimu siekiama išlaikyti ir, jei įmanoma, atkurti ne tik jūrų paukščių populiacijas, bet ir apskritai jūrų biologinę įvairovę ir įvairių ekosistemų vientisumą, taip pat jų funkcijas ir procesus SJT.

Sprendimu išplečiamas esamos NACES SJT išsaugojimo mastas ir nurodomos jos ribų geografinės koordinatės (platuma ir ilguma). Rekomendacijos, kuria iš dalies keičiama Rekomendacija 2021/01 dėl NACES SJT valdymo, tikslas – padėti OSPAR susitariančiosioms šalims priimti priemones, kuriomis būtų siekiama išlaikyti ir, jei įmanoma, atkurti jūrų paukščių populiacijas, jūrų biologinę įvairovę ir įvairių ekosistemų vientisumą, taip pat jų funkcijas ir procesus SJT, paisant tos rekomendacijos priede nustatytų bendrųjų ir konkrečių išsaugojimo tikslų.

Pagrindžiamoji mokslinė analizė pateikiama išsamiaame dokumente, kuris paskelbtas OSPAR interneto svetainėje². NACES SJT – didžiausia OSPAR tinklo SJT, kurios plotas beveik 600 000 km² (kaip Prancūzijos). Tai aštuntoji bendrai nustatyta SJT nacionalinei jurisdikcijai nepriklausančiame rajone OSPAR konvencijoje apibrėžtame jūros baseine.

3. POZICIJA, KURIOS TURI BŪTI LAIKOMASI SĄJUNGOS VARDU

Ne kartą pripažinta būtinybė saugoti jūrų biologinę įvairovę ir ekosistemas, be kita ko, nacionalinei jurisdikcijai nepriklausančiuose jūrų rajonuose. 2020 m. spalio mėn. priimtose Tarybos išvadose dėl 2030 m. ES biologinės įvairovės strategijos palankiai vertinamas tikslas apsaugoti bent 30 proc. ES jūrų, o jų trečdaliui taikyti griežtą apsaugą. Be to, jose pabrėžiama, kad šio tikslo valstybės narės turi siekti bendrai, ir pripažįstama, kad reikia skubiai didinti pastangas siekiant užtikrinti veiksmingą visų saugomų teritorijų valdymą, nustatyti aiškius išsaugojimo tikslus ir priemones, juos stebėti ir tikslus atitinkamai didinti, o priemones – griežtinti. Išvadose taip pat pabrėžiama, kad svarbu siekti sinergijos ir bendros naudos su tokiais su biologine įvairove susijusiais daugiašaliais aplinkos susitarimais, kaip OSPAR konvencija, o biologinės įvairovės aspektus ir tikslus integruoti į atitinkamus tarptautinius ir regioninius procesus. Atsižvelgiant į tai, išvadose patvirtinama, kad ES pritaria tam, kad 2021 m. būtų sudarytas plataus užmojo teisiškai privalomas tarptautinis susitarimas dėl nacionalinei jurisdikcijai nepriklausančių rajonų jūrų biologinės įvairovės (BBNJ) pagal Jungtinių Tautų jūrų teisės konvenciją (UNCLOS).

2022 m. gruodžio mėn. 15-ojoje Biologinės įvairovės konvencijos (CBD) šalių konferencijoje buvo priimta Kunmingo ir Monrealio pasaulinė biologinės įvairovės strategija, kurios 3 tikslas – „užtikrinti ir sudaryti sąlygas, kad iki 2030 m. bent 30 proc. sausumos, vidaus vandenų ir pakrančių bei jūrų teritorijų, ypač teritorijų, kurios yra ypač svarbios biologinei įvairovei ir ekosistemų funkcijoms bei paslaugoms, būtų veiksmingai saugomos ir valdomos taikant ekologiniu požiūriu reprezentatyvias, tinkamai susietas ir teisingai valdomas saugomų teritorijų sistemas ir kitas veiksmingas teritorines išsaugojimo priemones <...>“. ES ir visos jos valstybės narės yra CBD šalys.

Kadangi 2023 m. birželio 26–30 d. vyks OSPAR komisijos posėdis, būtina priimti Sąjungos poziciją, nes numatomas sprendimas yra teisiškai privalomas dokumentas. Nors numatoma rekomendacija nebūtų teisiškai privaloma, Sąjungos poziciją siūloma priimti dėl abiejų numatomų aktų, nes jie yra glaudžiai susiję ir juos numatoma priimti kartu. Šiais numatomais

² Naujausia redakcija –

[01_naces_rev_nomination_proforma_20221201_version_for_consultation.pdf\(ospar.org\)](https://ospar.org/01_naces_rev_nomination_proforma_20221201_version_for_consultation.pdf).

aktais bus palengvintas ES tarptautinių įsipareigojimų ir užmojų įgyvendinimas ir pagerinta aplinkos apsauga, todėl Sąjungai siūloma numatomo sprendimo ir numatomos rekomendacijos priėmimui pritarti.

4. TEISINIS PAGRINDAS

4.1. Procedūrinis teisinis pagrindas

4.1.1. Principai

Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 218 straipsnio 9 dalyje nustatyta, kad „Taryba, remdamasi Komisijos ar Sąjungos vyriausiojo įgaliotinio užsienio reikalams ir saugumo politikai pasiūlymu, priima sprendimą, kuriuo <...> nustatomos pozicijos, kurios Sąjungos vardu priimamos susitarimu įsteigtame organe, kai tam organui reikia priimti teisinę galią turinčius aktus, išskyrus aktus, papildančius arba pakeičiančius susitarimo institucinę struktūrą“.

Sąvoka „teisinę galią turintys aktai“ apima aktus, turinčius teisinę galią pagal aptariamą organą reglamentuojančias tarptautinės teisės normas.

4.1.2. Taikymas aptariamuoju atveju

OSPAR komisija yra susitarimu, būtent OSPAR konvencija, įsteigtas organas.

Sprendimas, kurį OSPAR komisija raginama priimti, yra teisinę galią turintis aktas, nes pagal OSPAR konvenciją (13 straipsnio 2 dalį) visi OSPAR komisijos sprendimai susitariančiosioms šalims yra teisiškai privalomi. Nors rekomendacijos nėra teisiškai privalomos, šiuo atveju OSPAR komisijos rekomendacija dėl NACES SJT valdymo yra glaudžiai susijusi su OSPAR komisijos sprendimu dėl jos ribų nustatymo, todėl tikslinga tuo pačiu sprendimu nustatyti Sąjungos poziciją dėl jų abiejų.

Numatomais aktais OSPAR konvencijos institucinė struktūra nepapildoma ir nekeičiama.

Todėl siūlomo sprendimo procedūrinis teisinis pagrindas yra SESV 218 straipsnio 9 dalis.

4.2. Materialinis teisinis pagrindas

4.2.1. Principai

Sprendimo pagal SESV 218 straipsnio 9 dalį materialinis teisinis pagrindas pirmiausia priklauso nuo numatomo akto, dėl kurio Sąjungos vardu nustatoma pozicija, tikslo ir turinio. Jeigu numatomu aktu siekiama dviejų tikslų arba jį sudaro dvi dalys ir jeigu vieną iš tų tikslų ar dalių galima laikyti pagrindiniu tikslu arba pagrindine dalimi, o kita dalis ar kiti tikslai yra tik papildomi, sprendimas pagal SESV 218 straipsnio 9 dalį turi būti grindžiamas tik vienu materialiniu teisiniu pagrindu – tuo, kurio reikalauja pagrindinis ar svarbesnis tikslas arba dalis.

4.2.2. Taikymas aptariamuoju atveju

Pagrindinis numatomų aktų tikslas ir turinys yra susiję su aplinkos apsauga.

Todėl siūlomo sprendimo materialinis teisinis pagrindas yra SESV 192 straipsnio 1 dalis.

4.3. Išvada

Siūlomo sprendimo teisinis pagrindas turėtų būti SESV 192 straipsnio 1 dalis kartu su 218 straipsnio 9 dalimi.

Pasiūlymas

TARYBOS SPRENDIMAS

dėl pozicijos, kurios Europos Sąjungos vardu turi būti laikomasi pagal Konvenciją dėl šiaurės rytų Atlanto jūros aplinkos apsaugos, dėl sprendimo dėl Šiaurės Atlanto srovės ir Jevlanovo jūrkalnio saugomos jūrų teritorijos (NACES SJT) ribų nustatymo ir rekomendacijos dėl NACES SJT valdymo pakeitimų

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 192 straipsnio 1 dalį kartu su 218 straipsnio 9 dalimi,

atsižvelgdama į Europos Komisijos pasiūlymą,

kadangi:

- (1) Konvencija dėl šiaurės rytų Atlanto jūros aplinkos apsaugos³ (toliau – Konvencija), kurios susitariančioji šalis yra Sąjunga, įsigaliojo 1998 m. kovo 25 d.;
- (2) pagal Konvencijos 10 straipsnio 3 dalį, Konvencijos 10 straipsnio 1 dalimi įsteigta komisija (toliau – OSPAR komisija) pagal Konvencijos 13 straipsnį gali priimti sprendimus ir rekomendacijas;
- (3) 2021 m. spalio 1 d. 24-ojo metinio susitikimo ministrų posėdyje OSPAR komisija priėmė OSPAR sprendimą 2021/01 dėl Šiaurės Atlanto srovės ir Jevlanovo jūrkalnio saugomos jūrų teritorijos nustatymo ir Rekomendaciją 2021/01 dėl tos teritorijos valdymo⁴. Tuo pat metu buvo nuspręsta, kad SJT išsaugojimo mastą reikės peržiūrėti, siekiant jį išplėsti;
- (4) tokia peržiūra buvo atlikta, todėl OSPAR komisija numato priimti sprendimą, kuriuo iš dalies keičiamas OSPAR sprendimas 2021/01 dėl Šiaurės Atlanto srovės ir Jevlanovo jūrkalnio saugomos jūrų teritorijos (NACES SJT) nustatymo, ir rekomendaciją, kuria iš dalies keičiama OSPAR rekomendacija 2021/01 dėl NACES SJT valdymo. OSPAR komisija šį numatomą sprendimą ir šią numatomą rekomendaciją turi priimti 2023 m. birželio 26 d. vyksiančioje 26-ojoje eilinėje sesijoje ar posėdyje;
- (5) OSPAR komisijos numatomu sprendimu išplečiamas esamos NACES SJT išsaugojimo mastas ir nurodomos jos ribų geografinės koordinatės (platuma ir ilguma);

³ OL L 104, 1998 4 3, p. 2.

⁴ Sąjungos pozicija buvo išdėstyta 2021 m. rugsėjo 28 d. Tarybos sprendime (ES) 2021/1796 dėl pozicijos, kurios Europos Sąjungos vardu turi būti laikomasi pagal Konvenciją dėl šiaurės rytų Atlanto jūros aplinkos apsaugos (OSPAR konvenciją) įsteigtoje komisijoje, dėl sprendimo dėl Šiaurės Atlanto srovės ir Jevlanovo jūrkalnio saugomos jūrų teritorijos (NACES SJT) nustatymo ir rekomendacijos dėl NACES SJT valdymo (OL L 361, 2021 10 12, p. 46).

- (6) OSPAR komisijos numatomos rekomendacijos tikslas – padėti susitariančiosioms šalims imtis veiksmų ir priimti priemones, kad būtų pasiekti pagal numatomame sprendime nustatytą išplėstą išsaugojimo mastą peržiūrėti išsaugojimo tikslai, nustatyti tos rekomendacijos priede;
- (7) abu OSPAR komisijos numatomi aktai yra glaudžiai susiję, todėl tikslinga tą pačią Sąjungos poziciją teikti dėl jų abiejų;
- (8) tikslinga nustatyti poziciją, kurios Sąjungos vardu turi būti laikomasi OSPAR komisijoje, nes OSPAR komisijos priimtinas sprendimas Sąjungai bus privalomas,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

Pozicija, kurios Sąjungos vardu turi būti laikomasi 26-ojoje OSPAR komisijos sesijoje ar posėdyje, yra pritarti tam, kad būtų priimtas sprendimas, kuriuo iš dalies keičiamas Sprendimas 2021/01 dėl Šiaurės Atlanto srovės ir Jevlanovo jūrkalnio saugomos jūrų teritorijos nustatymo išplečiant jos išsaugojimo mastą, ir pritarti tam, kad būtų priimta rekomendacija, kuria iš dalies keičiama OSPAR rekomendacija 2021/01 dėl Šiaurės Atlanto srovės ir Jevlanovo jūrkalnio saugomos jūrų teritorijos valdymo išplečiant jos išsaugojimo tikslus.

2 straipsnis

Atsižvelgdami į OSPAR komisijos 26-ojo posėdžio eigą, Sąjungos atstovai, pasikonsultavę su valstybėmis narėmis vietoje surengtuose koordinaciniuose susitikimuose, gali susitarti dėl 1 straipsnyje nurodytos pozicijos koregavimo be papildomo Tarybos sprendimo.

3 straipsnis

Šis sprendimas skirtas Komisijai.

Priimta Briuselyje

*Tarybos vardu
Pirmininkas / Pirmininkė*